

Videnscenter
om handicap

Evaluering af Projekt Naturfællesskaber

Videnscenter om handicap
Maj 2024

Med støtte fra
TrygFonden

Indholdsfortegnelse

1. Resumé	2
2. Evaluering af NaturFællesskaber	5
3. Datagrundlag	6
4. Deltagerne i naturarrangementerne	8
5. Formidling og information	10
6. Udbytte af videoguiderne	12
7. Udbytte af naturarrangementerne	16
8. Tilgængelighed	24
9. Naturværter	26
10. Naturvejledere	30

1. Resumé

UlykkesPatientForeningen har som del af Projekt Naturfællesskaber udarbejdet videoguides over 20 forskellige naturområder og gennemført 20 naturarrangementer med det formål at skabe trygge fælles oplevelser i naturen for ældre med et handicap.

Videnscenter om handicap har evalueret projektet på baggrund af en online spørgeskemaundersøgelse samt semistrukturerede individuelle interviews. Der er sendt spørgeskemaer til de 421 registrerede deltagere i naturarrangementerne samt de i alt 22 naturværter (frivillige, som har stået for at planlægge og afholde naturarrangementerne i samarbejde med projektledelsen). Evalueringen har haft både et formativt og summativt sigte og har udover denne rapport bestået af en intern midtvejsevaluering.

Evalueringen tager udgangspunkt i projektets mål om at give deltagerne en oplevelse af, at det er trygt og muligt at anvende lokale handicapvenlige naturfaciliteter, skabe nye fællesskaber og inspirere til efterfølgende at opsøge naturoplevelser på egen hånd.

Deltagerne

- Langt størstedelen (90 pct.) er 60 år eller derover.
- Hovedparten (70 pct.) er kvinder.
- 63 pct. er gående uden brug af hjælpemidler, 37 pct. bruger stok, krykker, rollator eller kørestol.
- 3 ud af 4 deltagere (76 pct.) angiver natur som den væsentligste grund til at tilmelde sig, og godt en tredjedel (37 pct.) at møde nye mennesker.
- Der har i gennemsnit været 21 deltagere pr. naturarrangement.

Formidling og information

- 7 ud af 10 deltagere (71 pct.) har fået kendskab til naturarrangementerne gennem foreningens egne kanaler.
- Potentiale for i højere grad at nå mennesker i målgruppen, der ikke bruger foreningens kanaler.
- Foreningernes hjælp til formidling af arrangementerne værdsættes og efterspørges.
- Deltagerne giver generelt udtryk for, at de har modtaget tilstrækkelig information inden arrangementet og har tillid til at foreningens arrangementer er tilgængelige.

Udbytte af videoguiderne

- Halvdelen (50 pct.) af deltagerne har set en videoguide, inden de tog afsted.
- Næsten alle (96 pct.) vil anbefale den til en anden med handicap, og langt størstedelen (88 pct.) angiver, at indholdet i nogen eller i høj grad er relevant for dem.

- 9 ud af 10 (90 pct.) angiver, at videoguiderne i høj eller i nogen grad har givet dem mere lyst til at tage afsted.
- Langt størstedelen (78 pct.) angiver, at videoguiden i høj eller i nogen grad har gjort, at de føler sig mere trygge ved at tage af sted.
- Det anses som en stor kvalitet, at videoguiderne giver mulighed for, at man selv kan vurdere tilgængeligheden.
- Videoguide kan udover at give information om tilgængelighed bruges som mental forberedelse inden en tur.
- Videoguide giver inspiration til at udarbejde lignende videoer i kommunen.

Udbytte af naturarrangementerne

- 9 ud af 10 deltagere (91 pct.) vurderer, at naturarrangementerne i høj grad var en god oplevelse, og 8 pct. at det var det i nogen grad.
- 2 ud af 3 deltagere (68 pct.) var i bedre humør efter arrangementet, end før de kom.
- En tredjedel (35 pct.) følte sig bedre fysisk tilpas end før turen.
- Næsten alle (95 pct.) angiver, at naturarrangementet i høj eller i nogen grad har givet dem ny inspiration til at tage ud i naturen.
- Deltagere fortæller, at naturarrangementerne giver et skub til at tage af sted.
- Deltagere fortæller, at naturarrangementerne bidrager til en øget tryghed ved at give kendskab til en rute, hvor de kan færdes.
- Deltagere fremhæver naturarrangementerne som særligt gode til at understøtte socialt samvær.
- Langt størstedelen (88 pct.) af deltagerne har i høj eller i nogen grad talt med nogle på turen, som de ikke har talt med før.
- Transport til arrangementet kan være en barriere.

Tilgængelighed

- Næsten alle (96 pct.) deltagere vurderer, at ruten i høj eller i nogen grad var tilgængelig.
- Det kan være en udfordring at tilpasse ruten til deltagere med forskellige behov for tilgængelighed.
- Udbredt forståelse blandt deltagerne for at ruten planlægges, så flest mulige kan være med.
- Mulighed for at følge dele af tur virtuelt til et naturarrangement og samtidig være del af det sociale på stedet.
- Utilgængelige områder kan have betydning ift. at komme rundt, socialt samvær og fysisk velbefindende.

Naturværter

- Naturværter motiveres af at bidrage til, at flere kan komme ud i naturen.
- 88 pct. af naturværterne angiver, at det i høj grad har givet dem positive oplevelser at være naturvært.

- Alle naturværter har i høj grad (47 pct.) eller i nogen grad (53 pct.) understøttet det sociale på turene.
- Alle naturværter oplever, at de i høj grad (72 pct.) eller nogen grad (28 pct.) har fået tilstrækkelig hjælp til planlægning og afholdelse af arrangementerne.
- Alle naturværter vil i høj grad (94 pct.) eller i nogen grad (6 pct.) udføre et lignende naturarrangement en anden gang.

Naturvejledere

- Naturvejledningen har i høj grad været værdsat blandt deltagerne.
- For flere har naturvejledningen været årsag til, at de deltog, og det de satte mest pris på.
- Centralt at naturvejlederen tilpasser naturvejledningen til gruppen i dialog med naturværten.
- Naturvejleder har været ressource ved identificering af tilgængelige ruter og faciliteter.
- Deltagelse i projektet har givet naturvejledere øget opmærksomhed og viden om tilgængelighed for personer med handicap.

2. Evaluering af NaturFællesskaber

Projekt NaturFællesskaber

Forskning viser, at naturen danner særlig gode muligheder for dannelsen af nye fællesskaber. Samtidig ved vi, at mange ældre med handicap er ufrivillige indemennesker, og at der er flere med handicap, der er ensomme sammenlignet med befolkningen generelt.

På denne baggrund og med positive erfaringer fra coronaperioden med brug af naturen som ramme for fællesskaber har UlykkesPatientForeningen siden 2022 udviklet og gennemført projekt NaturFællesskaber, der har til formål at skabe trygge fælles oplevelser i naturen for ældre med et handicap. Det sker ved at udarbejde og formidle videoguides til naturfaciliteter og afholde naturarrangementer i lokale naturområder.

Projektet vil herigennem:

- Give deltagerne en oplevelse af, at det er trygt og muligt for dem at anvende kommunens lokale handicapvenlige naturfaciliteter.
- Skabe nye fællesskaber mellem mennesker, som befinder sig i samme livssituation, og som har en fælles interesse for naturen.
- Give blod på tanden i forhold til efterfølgende at opsøge naturoplevelser på egen hånd.
- Ultimativt bidrage positivt til deltagernes livskvalitet gennem både øget social kontakt og hyppigere brug af naturens potentiale for at styrke mental, social og fysisk trivsel.

Naturarrangementerne gennemføres af frivillige (naturværter), der står for at arrangere turen og for at understøtte det sociale samvær på turene. Herudover deltager en kommunal naturvejleder, som fortæller om naturen. UlykkesPatientForeningens centrale kontor understøtter de lokale naturværter og har udarbejdet videoguides i samarbejde med lokalforeningerne.

Projektet er gennemført i perioden 2022 – 2024, og naturarrangementerne er afholdt i forår, sommer og efterår 2023 (12 arrangementer) samt i foråret 2024 (8 arrangementer). Der er herudover udarbejdet 20 videoguides, hovedsageligt over de ruter, som bliver benyttet på naturarrangementerne.

Evaluerings formål

Videnscenter om handicap har fået til opgave at evaluere projekt NaturFællesskaber. Viden fra evalueringen skal bl.a. bruges til at dele projektets erfaringer med kommuner og handicaporganisationer vedr. brug af videoguides og naturarrangementer.

Evalueringen har indhentet viden fra deltagere i naturarrangementerne, naturværter og naturvejledere med henblik på at:

- Få viden om, hvilken oplevelse deltagerne har fået gennem videoguides og deltagelse i naturarrangementer samt formidling om tilbuddene.
- Få viden om, hvilken betydning videoerne og naturarrangementerne samt formidling om tilbuddene har haft for deltagerne ift. at komme ud i naturen og indgå i fællesskaber med andre ældre med handicap samt trivsel, tryghed og mod til at deltage i aktiviteter i naturen fremover.
- Få feedback, der kan bruges til at justere og tilpasse videoguides, naturarrangementer samt formidling om tilbuddene.

Evalueringen har således haft et både formativt og summativt sigte. Udover denne evalueringsrapport er der udarbejdet en midtvejsevaluering til brug for status og tilretning undervejs i projektet.

3. Datagrundlag

Evalueringen bygger på en online spørgeskemaundersøgelse samt interviews målrettet:

- Deltagere i naturarrangementerne
- Naturværter
- Naturvejledere

Hertil en opgørelse af antal gange videoerne er blevet set på UlykkesPatientForeningens webside og Facebookprofil.

Spørgeskemaundersøgelsen giver mulighed for en bred evaluering af deltagernes tilfredshed med og udbytte af videoer og naturarrangementer, samt naturværternes vurdering af arrangementerne og deltagelse i projektet. Hertil kommer kvalitative kommentarer, der er angivet i fritekstfelter.

Spørgeskemaundersøgelsen er kombineret med semistrukturerede interviews for at få en mere dybdegående forståelse og nuanceret viden om oplevelser, erfaringer og behov fra deltagere og naturværter.

Online spørgeskemaundersøgelse

- Deltagere: Spørgeskema er sendt til 421 deltagere. 71pct. har helt eller delvist gennemført besvarelsen
- Naturværter: Spørgeskema er sendt til 22 naturværter. Alle har helt eller delvist gennemført besvarelsen.

Individuelle interviews

Semistrukturerede interviews med

- 9 deltagere på naturarrangementerne

- 2 naturværter
- 2 naturvejledere.

I alt er der interviews med deltagere eller naturværter fra 9 forskellige arrangementer.

Fordeling af deltagere på arrangementerne

Der har været afholdt i alt 20 naturarrangementer med sammenlagt 421 deltagere. Der har således i gennemsnit været 21 registrerede deltagere per arrangement. Der har herudover været deltagere, der ikke har tilmeldt sig, men blot mødt op på dagen. De fremgår ikke af opgørelsen. Desuden har nogle af arrangementerne haft et max på fx 25 personer og har måtte afvise deltagere ud over dette. Tabellen viser antal deltagere fordelt på de enkelte arrangementer. På nogle lokationer har der været afholdt arrangementer både i 2023 og 2024, hvilket fremgår af tabellen.

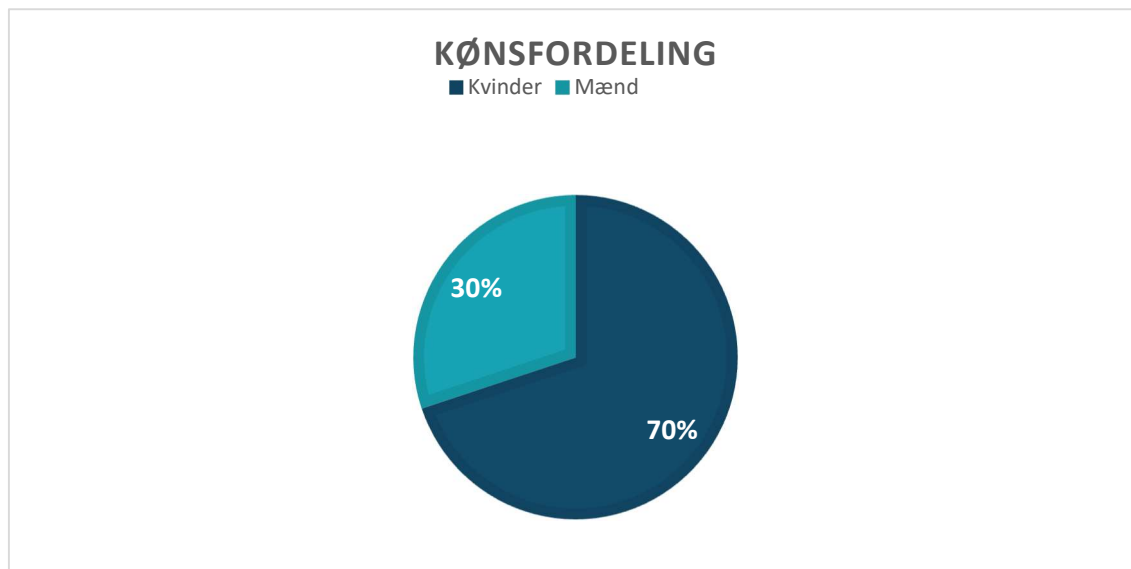
Naturarrangementer	Antal deltagere
Himmelsøen 2023	20
Vintersbølle 2023	16
Marienlyst	27
Hestehoved	12
Stige Ø	17
Stevns Klint 2023	26
Gulddysse Skov	25
Enø Overdrev	19
Lundsgaard Gods	21
Oringepynten	26
Horreby Lyng	21
Hollufgård 2023	23
Avnø	20
Himmelsøen 2024	30
Hollufgård 2024	25
Hornbæk Strand	13
Sct. Hans Have	18
Stevns Klint 2024	17
Tadre Mølle	20
Vintersbølle 2024	25
I alt	421

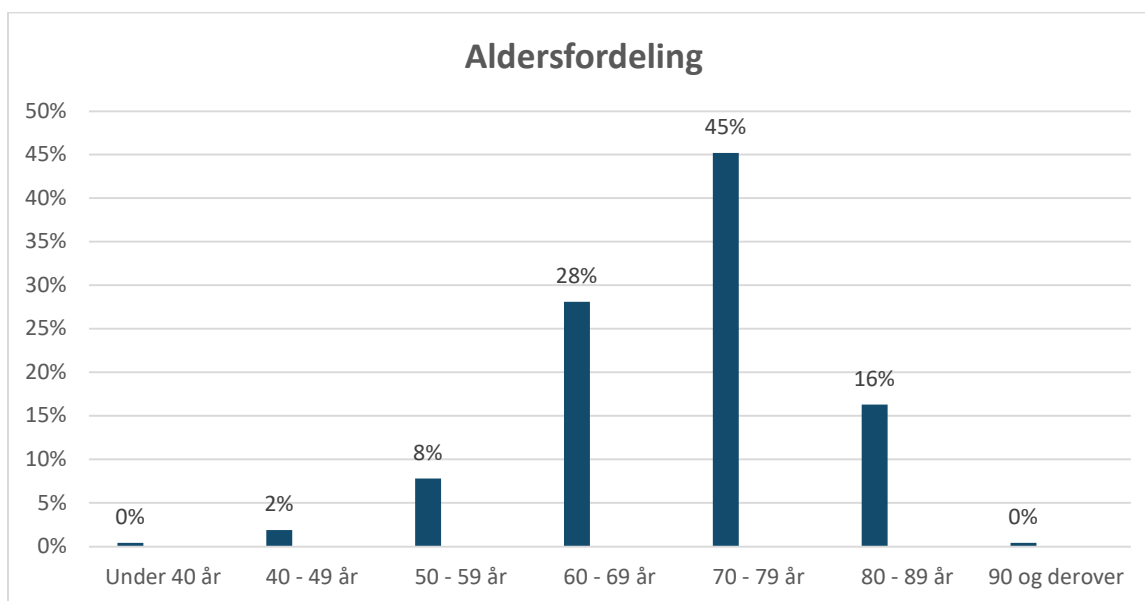
4. Deltagerne i naturarrangementerne

Alder og køn

Hovedparten af deltagerne på naturarrangementerne har været kvinder. Det er 7 ud af 10 deltagere, som er kvinder.

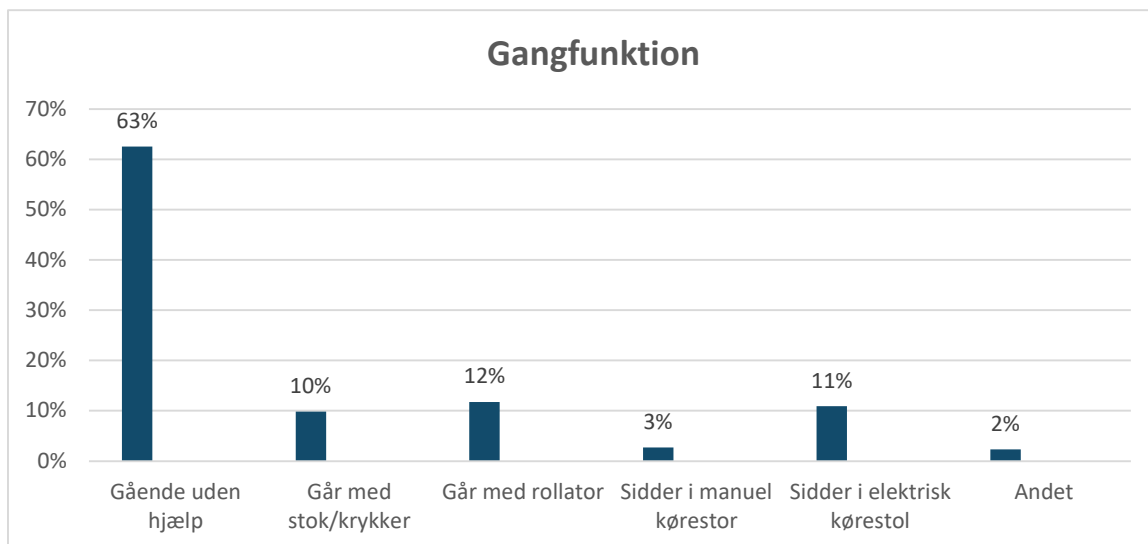
Arrangementet har primært henvendt sig til ældre, og det afspejler sig i de aldersgrupper, der er højest repræsenteret på turene, hvor der er 90 pct., der er 60 år eller derover, og 62 pct., der er 70 år eller derover.

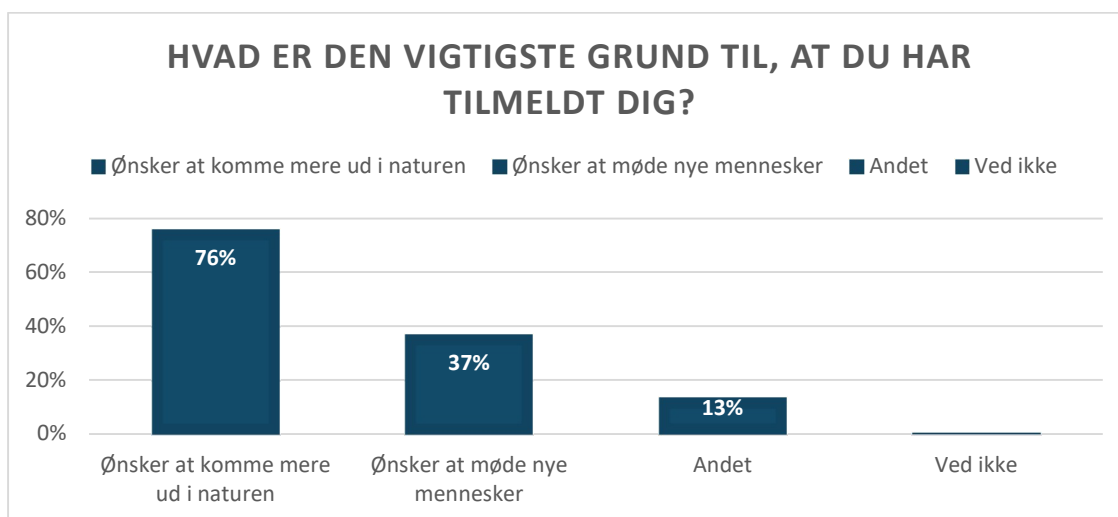
Gangfunktion

Over halvdelen (63 pct.) af deltagerne er gående uden brug af hjælpemidler. Dog er der også 37 pct. af deltagerne, der bruger stok, krykker, rollator eller kørestol til at komme rundt. Nogle af deltagerne, der er gående uden brug af hjælpemidler, har en funktionsnedsættelse, andre har bl.a. været pårørende.

Natur er oftest den vigtigste faktor for tilmelding

De fleste af deltagerne (76 pct.) angiver det at komme ud i naturen, som den vigtigste grund til at tilmelde sig arrangementerne. Men også det at møde nye mennesker er for en del den vigtigste årsag. Det gælder for godt hver tredje deltager (37 pct.).

Flere af de interviewede fortæller desuden, at det, at der var en naturvejleder, var afgørende for, at de besluttede sig for at tage med.

5. Formidling og information

Visninger af videoguides

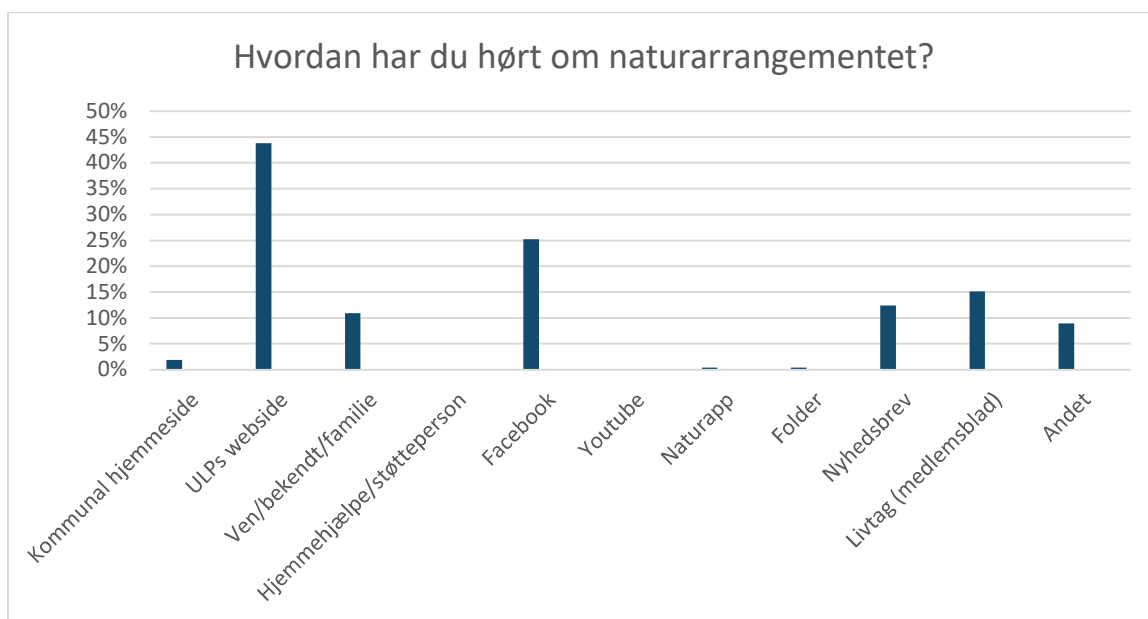
En opgørelse af, hvor mange gange videoguiderne er blevet set på UlykkesPatientForeningens webside, viser, at den enkelte video i gennemsnit er blevet set 110 gange på hjemmesiden og af 38 unikke personer. I alt er videoerne blevet set 2192 gange af 764 unikke personer. Opgørelserne over hvor mange, der har set videoerne på hjemmesiden, er dog underrapporteret, da størstedelen af brugerne fravælger cookies og derved ikke fremgår af opgørelserne.

På UlykkesPatientForeningens egen Facebook profil har videoerne i alt opnået 94.896 afspilninger. På både websiden og Facebook er der stor variation i antallet af visninger for de enkelte videoer.

Udover at videoguiderne ligger på UlykkesPatientForeningens hjemmeside, ligger de også på Udinaturen.dk og en række kommunale hjemmesider samt andre relevante sider som Nationalpark Skjoldungernes Land, Stevns Klint og Visit Kerteminde.

Primært kendskab gennem foreningernes egne kanaler

Deltagerne har fået kendskab til naturarrangementerne gennem forskellige kanaler, langt størstedelen dog gennem UlykkesPatientForeningens egne kanaler. Primært via foreningens webside (44 pct.), men også gennem nyhedsbrev (12 pct.) og medlemsblad (15 pct.). Samlet set er det 7 ud af 10 (71 pct.), som har fået viden gennem foreningernes egne kanaler. Desuden har Facebook (25 pct.) og venner og familie (11 pct.) været brugt, mens en meget begrænset andel har fundet viden via kommunale websider (2 pct.).

UlykkesPatientForeningens centrale kontor har bidraget til formidlingen af arrangementerne, og netop hjælp til formidlingen værdsættes og efterspørges lokalt af naturværterne, der arrangerer turene.

Personlig kontakt kan få nogle med, der ellers ikke var kommet

Selvom venner og familie kun står for 11 pct., så har flere deltagere fremhævet mund-til-mund-metoden som væsentlig ift. at få nogle med, som måske ellers ikke var kommet.

“Hvis jeg ikke havde fået det at vide af min veninde, var jeg ikke taget med. Jeg opsøger det ikke selv.”

Deltager i naturarrangementet

“Næste gang jeg skal afsted, der skal min veninde, der også har polio, med. Der sker noget med mund-til-mund. Jeg har ringet og spurgt, om hun vil med – det vil hun gerne. Jeg tror også, hun kommer med på flere ture.”

Deltager i naturarrangementet

Nødvendig information inden arrangementet

Deltagerne giver generelt udtryk for, at de havde fået den information, de havde brug for inden arrangementet, og at de havde tillid til at UlykkesPatientForeningen arrangerede tilgængelige ture.

Opmærksomhedspunkter ang. formidling

Den høje andel, der har fået information via foreningens kanaler, kan indikere et potentiale for i højere grad at nå mennesker i målgruppen, der ikke er medlemmer. Særligt ift. formidling har de lokale arrangører brug for bidrag fra centralt hold.

Som nævnt ovenfor har en naturvejleder gode erfaringer med at dele information med kolleger i afdelingen for Psykiatri- og Handicap og Omsorg og Pleje både ift. videoguiderne og arrangementerne. Andre kanaler, der nævnes som relevante, er bl.a. kommunale hjemmesider, handicapråd, lokale medier, relevante Facebookgrupper, udnaturen.dk, andre handicaporganisationer, Dansk Vandrelaug mv.

En naturvejleder påpeger også, at det ved lignende arrangementer kan være hensigtsmæssigt at fortage mere opsøgende arbejde, samt at tydeliggøre at de tilbud om fx naturvejledning, der er i kommunen, også gælder for denne gruppe.

Opmærksomhedspunkter ang. information

Ift. at give deltagerne tilstrækkelig information inden arrangementet, så har flere påpeget, at præcis information om mødested og adgang til mødested er vigtigt. Der har i nogle tilfælde været uklarhed om dette.

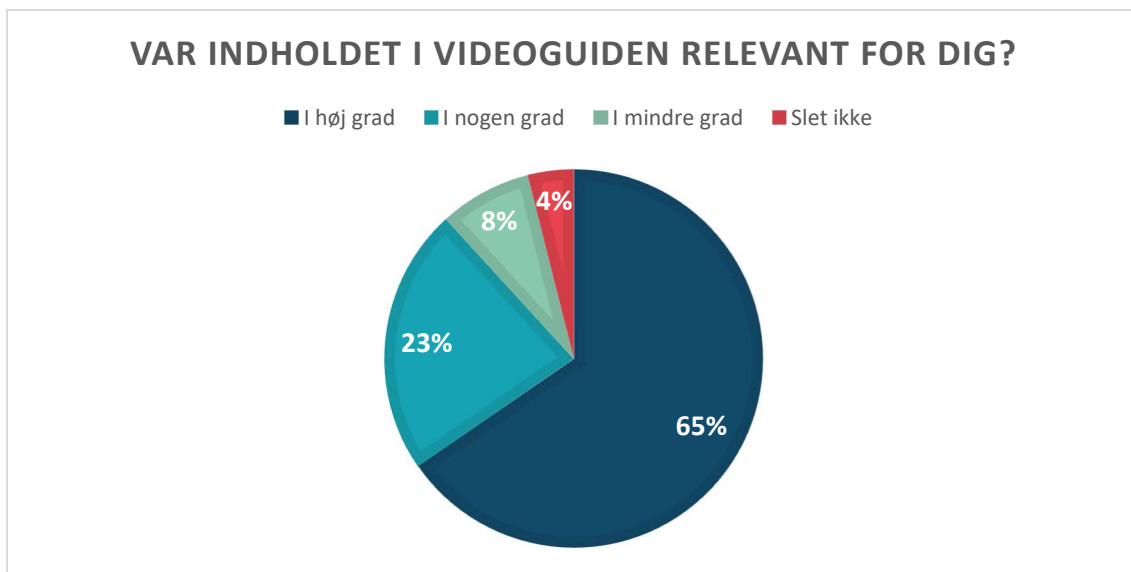
“En af udfordringer var lige i starten at finde hinanden. Vi skulle mødes på parkeringspladsen. Det viste sig, at der var kneben med plads på den p-plads, så nogle måtte holde andre steder, så det var en udfordring at finde hinanden. Der havde det været godt at have et kendemærke.”
Naturvært

6. Udbytte af videoguiderne

Som del af projektet er der udviklet 20 videoguides til naturfaciliteter rundt om i Danmark. Videoguiderne giver en række informationer om bl.a. parkering, toiletforhold, bænke og spisepladser og viser tilgængeligheden på en rute i området med billeder af underlag, stigninger, mulighed for hvil mv.

Videoguides er anbefalelsesværdige og relevante

Halvdelen (50 pct.) af deltagerne har set en videoguide inden de tager afsted på turen. Af dem siger næsten alle (96 pct.), at de vil anbefale videoguiden til en anden med handicap, og 88 pct. at indholdet i nogen eller høj grad er relevant for dem. Flere efterspørger desuden, at der udarbejdes videoguides til flere naturområder.

Videoguiden øger trygheden

“Video af stedet er en grund til, at jeg tør give mig ud på en tur i naturen.”

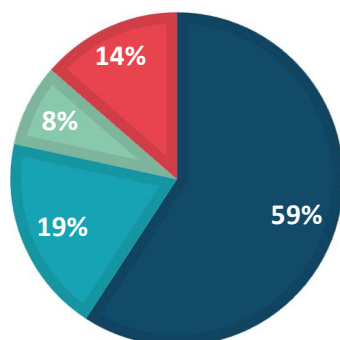
Deltager i naturarrangement

Formålet med videoguiden er bl.a. at øge trygheden, og det mener størstedelen af deltagerne, at den gør. Langt størstedelen (78 pct.) angiver, at videoguiden i høj eller nogen grad har gjort, at de følte sig mere trygge ved at tage afsted.

GJORDE VIDEOGUIDEN, AT DU FØLTE DIG MERE TRYK?

■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I mindre grad ■ Slet ikke

En naturvært fortæller fx, hvordan videoerne er blevet brugt til at skabe større tryk om turen.

"Det er flere, vi har kunne sige til, at de kunne gå ind og se videoen, hvis de var usikre. Ved at de kunne se den, kunne man bedre beskrive turen for nogle, som er usikre på, om de kunne klare turen."

Naturvært

Videoerne kan bidrage til at mindske usikkerhed bl.a. ved at vise, hvordan der ser ud.

"Det er godt med sådanne videoer, så behøver man ikke spekulere så meget om, hvordan mon forholdene er."

Deltager i naturarrangementet

Videoguiden er en god måde at videregive vigtig information

"Vi kunne skrive tre lange romaner om, hvordan forholdene var, og de ville ikke vise andet end en brøkdel af, hvad sådan en videoguiden viser. Vi er meget begejstret."

Naturvejleder

Både blandt deltagere, naturværter og naturguider er der generelt stor enighed om, at videoguiden ved at vise ruterne og omgivelserne er en hensigtsmæssig og enkel måde at videregive brugbar information om naturområder på. Flere påpeger, at det er en stor kvalitet, at man via videoer selv kan vurdere og tage stilling til tilgængeligheden på baggrund af filmen.

"Rigtig dejligt med videoen, der havde oplysninger om gå længde og muligheder for handicap-parkering. Det giver mulighed for, at man selv kan vurdere, om der er behov for at tage vandre-stok eller andet med."

Deltager i naturarrangement

"Det var så simpelt og enkelt [med videoerne]. Så kunne folk selv tage stilling. Så behøvede vi ikke at komme med nogle fordomme. Vores fordomme om, hvad folk kan, de bliver pillet ud af ligningen, fordi vi viser, hvordan forholdene er."

Naturvejleder

En naturvejleder fortæller, hvordan filmene har inspireret dem i kommunen til at optage lignende film over andre tilgængelige naturområder i kommunen.

"Vi kommer til at stjæle med arme og ben. Fuldstændig - gå ud med mobiltelefon, optage filmen... Det er hele konceptet omkring det, vi kommer til at bruge."

Naturvejleder

Deltagerne fortæller ligeledes, at de synes, videoguiderne giver information om adgangsforholdene og et godt indtryk af ruterne. Information som er efterspurgt blandt deltagerne, da det for nogle kan være afgørende for, om det vil være muligt at gennemføre en tur der. Flere af deltagerne fortæller, at de selv har forsøgt at skaffe sig information før, så godt som det var muligt, men at videoerne nu giver god mulighed for at se dette.

"Jeg har været på flere ture, hvor vi har forsøgt at finde adgangsforhold, og der er det jo rart at kunne se lidt på forhånd... Jeg vil helt sikkert kunne bruge de andre videoer. Man kan se på videoer, hvordan det reelt ser ud."

Deltager i naturarrangement

"Når jeg skal noget, så går jeg på Google Maps for at se, hvad der er parkeringspladser, og hvad er der af gå-pladser og muligheder omkring. På den måde det bliver gjort her, får man det bare serveret, så man kan klikke på linket, og så kan man se det. Det virker fremragende, synes jeg."

Deltager i naturarrangement

Brug af videoer som mental forberedelse

Flere har givet udtryk for, at de havde en forventning om, at netop disse naturarrangementer er tilgængelige, da det er UlykkesPatientForeningen, der har arrangeret dem. En deltager fortæller, hvordan hun alligevel havde gavn af videoguiden, så hun kunne forberede sig.

"Jeg ville til en hver tid regne med, at foreningen har arrangeret en tur, hvor man kan komme frem, men det var meget dejligt at se, hvordan det så ud, inden man kom derud, for så kan man nyde det anderledes. Man bruger enormt meget mental energi på bare at gå."

Deltager i naturarrangement

Brugen af videoen som mental forberedelse på ruten bliver også nævnt af en naturvejleder. Hun påpeger i den sammenhæng, at den også kan bruges af grupper, der ikke nødvendigvis har udfordringer med den fysiske tilgængelighed, men hvor kendskab til, hvordan det ser ud, der hvor man skal hen, og mulighed for at forberede sig er vigtigt.

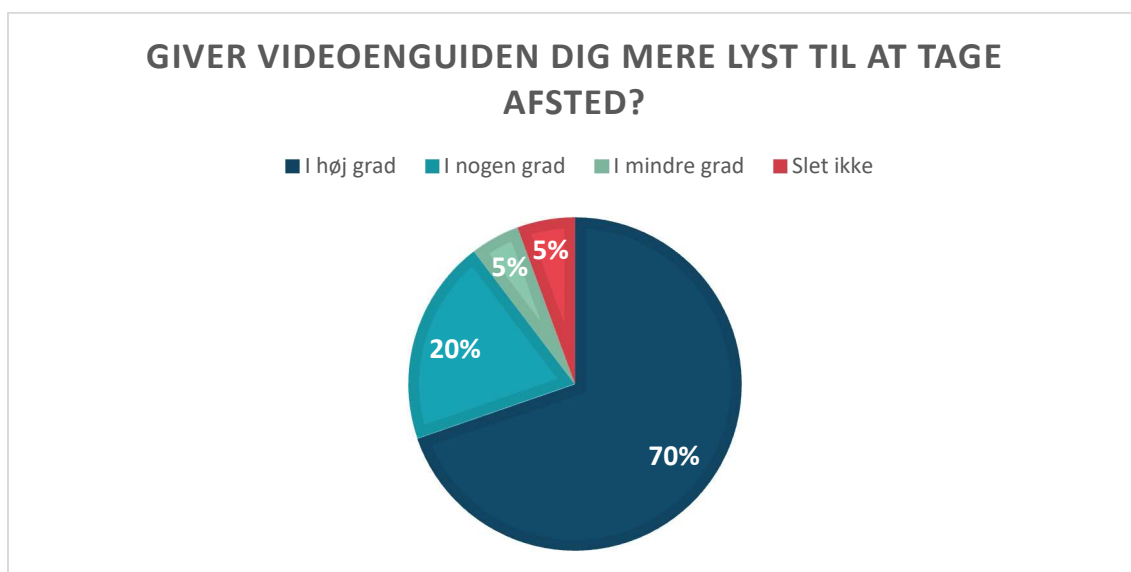
"Flere af de borgere, jeg går ud med, vil være glade for at kunne se, hvor er det, jeg skal ud... Så vil det være en nemmere måde at komme ud ad døren på, når hun ved, hvad hun skal opleve."
Naturvejleder

Videoguiden giver lyst til at tage ud

"Jeg blev inspireret af den. Videoen er en god appetizer."

Deltager i naturarrangement

Videoguiderne er også med til at give lyst til at tage afsted. Der er hele 90 pct., der angiver, at videoerne i høj eller i nogen grad har givet dem mere lyst til at tage afsted.

Brug af videoguiderne til forskellige målgrupper

Videoguiderne kan bruges af mange forskellige målgrupper. En naturvejleder fortæller, hvordan de vil bruge videoerne på kommunens hjemmeside, så bl.a. mennesker med bevægelseshandicap, men også mange andre af kommunens borgere, kan få gavn af dem.

"Der er også folk med barnevogne, der vil blive glade for at vide, der er en rigtig god rute, hvor jeg kan få barnevognen med hele vejen rundt, og det kan være, at nogle af dem har en gammel bedstemor i kørestol, så kan de jo slå to fluer med et smæk".

Naturvejleder

Videoguiderne kan også bruges af kommunens medarbejdere. En naturvejleder fortæller, hvordan hun har videresendt links til videoer fra lokalområdet til hendes kolleger i afdeling for Handicap og Psykiatri og Omsorg og Pleje. Medarbejderne vil både kunne bruge dem til at videreformidle til borgere i målgruppen og til selv at få kendskab til tilgængelige ruter, de kan gå med borgere. Herudover har naturvejlederen kunne bruge dem til forberedelse af borgere og medarbejdere inden naturvejledning.

"Når jeg har skulle have nogle ture ude på de lokaliteter..., så har jeg kunnet sende et link [til videoerne] til de medarbejdere, jeg skulle ud at gå tur med, sådan at de har kunnet se videoen sammen med deltagerne, inden vi mødtes derude."

Naturvejleder

Opmærksomhedspunkter vedr. videoguiderne

Deltagere er også kommet med opmærksomhedspunkter ang. videoguiderne fx:

- Få alle problematiske steder med på videoen, herunder stigninger, og vis på kortet, hvor de er
- Nyttigt med målene på fx bænke, toiletforhold mv., der vises i videoerne
- Godt med billeder af toiletforhold (også indenfor)
- Videoer giver et øjebliksbillede, forhold kan se anderledes ud fx efter kraftig regn
- Forslag om at inkludere afstikkere fra fuld tilgængelig sti, så de, der kan klare mere, kan udvide turen (differentierede ruter)
- Forslag om at sætte GPS-koordinater på prikken på kortet
- Forslag om at bruge speak på filmen, for at inkludere mere information.

7. Udbytte af naturarrangementerne

Arrangementet var i høj grad en god oplevelse

"Man får en god følelse af, at man har været ude at se noget, og høre nogle dygtige mennesker fortælle. Man får ene god oplevelse."

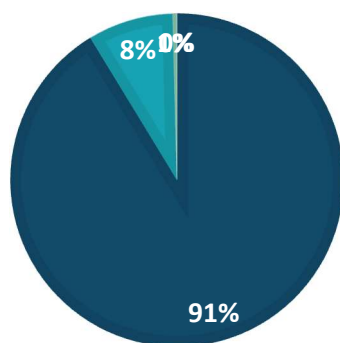
Deltager i naturarrangement

Deltagerne har generelt haft en god oplevelse med naturarrangementet. Hele 91 pct. vurderer, at naturarrangementet i høj grad var en god oplevelse, og 8 pct. at det var det i nogen grad.

VAR NATURARRANGEMENTET SAMLET SET EN GOD OPLEVELSE?

■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I mindre grad ■ Slet ikke

Naturoplevelse, viden om området og socialt samvær

De interviewede deltagerne fortæller alle, at de har været glade for turen. I lighed med motivationen for at tage af sted, så har det for nogle særligt været naturoplevelsen og naturvejledningen, de har været glade for, og andre har vægtet det sociale samvær. Flere af de interviewede deltagere fortæller, at der var mange gode ting ved at deltage.

"Jeg blev klogere på områdets natur. Det var primært det, jeg kom for. Og det, jeg synes, jeg tog med derfra igen."

Deltager i naturarrangement

"Turen var god, omgivelserne var gode, og det var skidehyggeligt med de mennesker, der var med, og den der kaffe bagefter, der gik snakken rigtig godt. Så helheden. Det var rigtig godt det hele."

Deltager i naturarrangement

Deltagerne lægger især vægt på:

- At få viden om området og det man ser på ruten fra en naturvejleder
- At opleve naturen/området
- Det sociale samvær.

Mange havde det bedre efter arrangementet

"Det var et meget positivt arrangement. Meget opløftende. Jeg mødte mange."

Deltager i naturarrangement

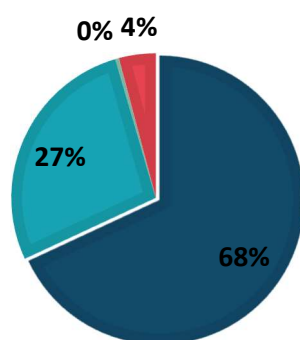
Evalueringen viser, at deltagelse i et naturarrangement har haft en positiv indvirkning på særligt humøret, men også i nogen grad fysisk. 2 ud af 3 deltagere (68 pct.) var således i

bedre humør efter arrangementet, end før de kom, og godt en tredjedel (35 pct.) følte sig bedre fysisk tilpas end før turen.

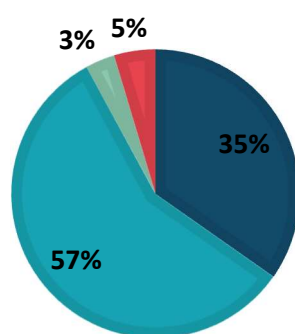
FØLTE DU LIGE EFTER NATURARRANGEMENTET DIG

■ I bedre humør end før du kom ■ I samme humør som før du kom
■ I dårligere humør end før du kom ■ Ved ikke/Andet

FØLTE DU LIGE EFTER NATURARRANGEMENTET DIG

■ Bedre fysisk tilpas end før du kom ■ Det samme som før du kom
■ Dårligere fysisk tilpas end før du kom ■ Ved ikke/Andet

Langt størstedelen har fået ny inspiration til at tage ud i naturen

"Jeg kunne godt finde på at tage derhen en dag igen. På den måde har jeg lært et sted at kende – så man får også oplysninger om, hvor der er sådan nogle steder, hvor man kan komme frem."
Deltager i naturarrangement

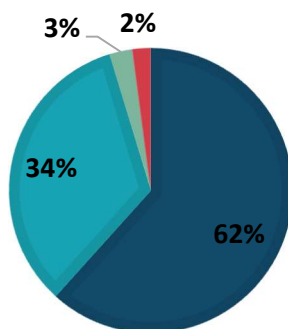
"Vi bor i Roskilde, men havde aldrig været ved Himmelsøen, da vi ikke var sikre på tilgængelighed. Nu kommer vi sikkert derud igen, og vi ser gerne på flere af naturarrangementerne og videoguiderne."

Deltager i naturarrangement

Arrangementerne har lært deltagerne nye steder at kende, hvor der er tilgængeligt, og har givet ny inspiration til, hvor man kan tage hen. Hele 95 pct. af deltagerne oplever, at naturarrangementet i høj eller i nogen grad har givet dem ny inspiration til at tage ud naturen.

HAR NATURARRANGEMENTET GIVET DIG NY INSPIRATION TIL AT TAGE UD I NATUREN?

■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I mindre grad ■ Slet ikke

Øget tryghed

I lighed med videoguiderne fortæller flere deltagere også, at naturarrangementerne bidrager til en øget tryghed ved at give kendskab til en rute, hvor man kan færdes. I det nedenstående fortæller en deltager om den store betydning, det har, da der ellers kan være mange barrierer for at komme rundt.

"Der bliver åbnet op for, at man roligt kan køre ned og gå en tur der, og det betyder meget. Som sagt så er der mange forhindringer, så det har meget at sige."

Deltager i naturarrangement

Giver et skub til at tage afsted

Over en tredjedel angiver, at det at møde nye mennesker er den vigtigste årsag til at deltage, og for nogle kan turene åbne op for at være sammen med andre i naturen. En mulighed der for nogle af deltagerne ellers ikke er tilgængelig. Det fortælles også, at turene giver motivation og anledning til, at man kommer afsted.

"Når jeg skal ud i naturen, så går jeg med mig selv, for jeg kan ikke følges med andre - de går for stærkt, så jeg tager afsted alene. Så skal man tage sig selv lidt mere i nakken for at komme

afsted. Så det er noget med, at man får et skub til at komme ud til noget, man egentlig rigtig gerne vil opleve.”

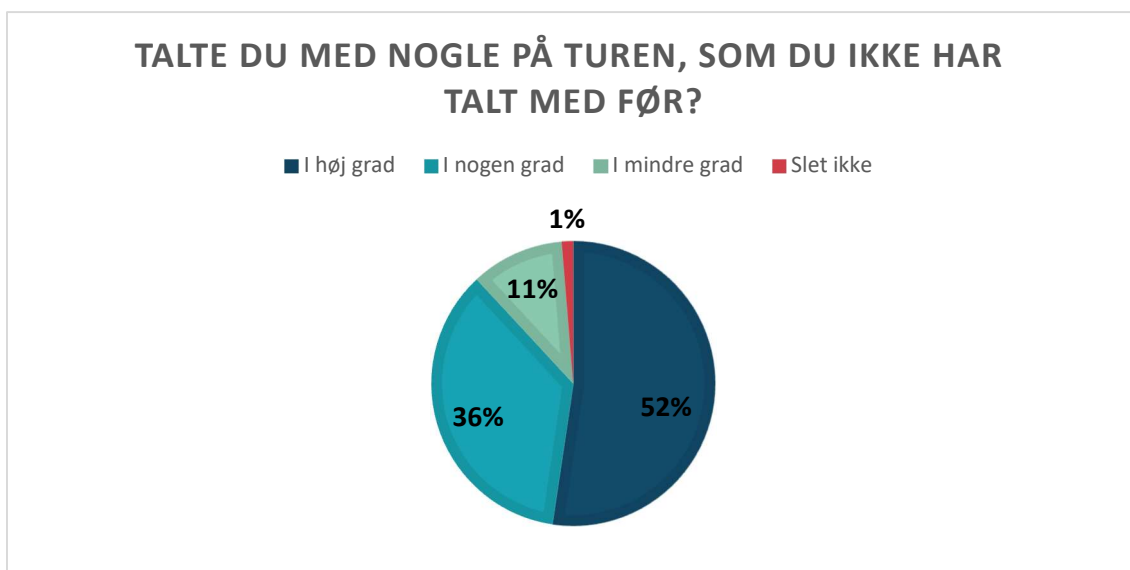
Deltager i naturarrangementet

”Sådanne arrangementer hvor andre har planlagt en tur, og der er fællesskabsfølelse og godt humør. Det lokker og forpligter, når man har tilmeldt sig.”

Naturvært

Samvær på turen

Naturarrangementerne ligger op til et socialt samvær, og evalueringen viser, at langt størstedelen (88 pct.) i høj eller i nogen grad har talt med nogle på turen, som de ikke har talt med før.

Det ser ud til, at arrangementerne gennem deres udformning lykkes med at give gode betingelser for socialt samvær. Både gennem samling med kaffe og kage, der er en del af arrangementet, på ruten og med naturvejledningen som fælles oplevelse. En naturvært fortæller om nogle af erfaringerne med udformningen af arrangementet, hvor alle samles både før og efter gåturen.

”Vi har fundet ud af, at det bedste er, at vi samles først, og så skal vi også slutte samlet – det giver et andet sammenhold.”

Naturvært

Flere fremhæver, at naturarrangementerne kan noget særligt ift. det sociale, og at det er en god måde at møde andre mennesker på.

"Når man går rundt, og naturvejledningen er der, så er det tilfældigt, hvem man står sammen med, og så taler man – det er jo det, der er dejligt. Så har man altid noget, man lige kan snakke om, og inden man får set sig om, så har man næsten talt lidt med alle. Og så sidder man til kaffen, og der sidder man også og snakker tilfældigt med nogle nye."

Deltager i naturarrangement

"Det er også meget interessant [med nogle andre end ture end naturarrangementerne], men så kører man hjem, og så er det det. Det giver noget, at man snakker sammen med de andre [til naturarrangementet]. Derfor er jeg mest begejstret for UlykkesPatientForeningens ture."

Deltager i naturarrangement

Samvær med ligestillede

Flere af deltagerne fremhæver muligheden for at være sammen med andre ligestillede, som betydningsfuldt, og at det er med til at skabe en åben og tillidsfuld atmosfære. En deltager fremhæver også muligheden for at spejle sig i andre ligestillede, og hvordan deres hverdag ser ud.

"Jeg er 86 år og mine søskende og mange af mine veninder er døde. Jeg kigger rundt og ser, at flere er lige så gamle som mig. Jeg har jo ikke nogen at sammenligne med. Det var så vidunderligt at tale med en [dame på min egen alder]."

Deltager i naturarrangement

"Altså, når man har et handicap, så er man meget mere åben over for hinanden, end hvis man ikke har. Der er ikke nogen barrierer - vi har alle sammen et eller andet. Det giver en meget god afslappethed. Man går bare lige til folk uden at kende dem."

Deltager i naturarrangement

"Jeg føler mig tryk til foreningens arrangementer, da vi alle har vores begrænsninger, og det er helt OK."

Deltager i naturarrangement

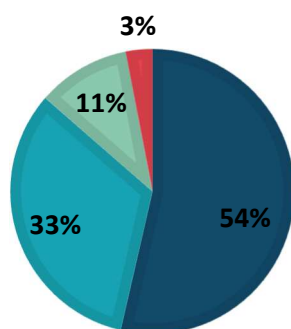
Vil gerne gentage og anbefale naturarrangementerne

Naturarrangementerne er populære blandt dem, som har været med. Der er flere deltagere, som har tilmeldt sig flere ture, og langt størstedelen af deltagerne (86 pct.) svarer, at de i høj grad eller i nogen grad kunne tænke sig at gentage turen efter et halvt år. Der er desuden et udbredt ønske om, at der arrangeres flere lignende ture.

KUNNE DU TÆNKE DIG AT GENTAGE TUREN IGEN OM ET HALVT ÅR?

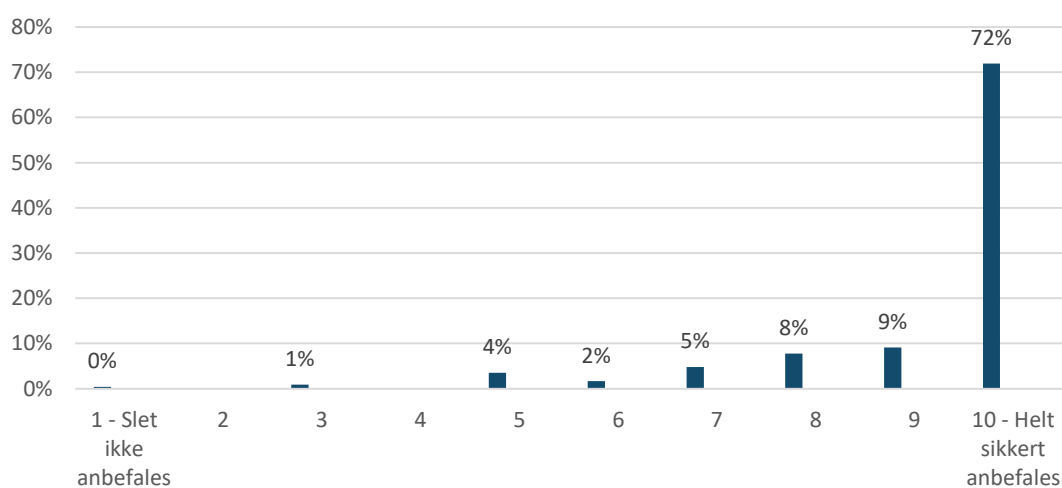
■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I mindre grad ■ Slet ikke

Desuden vil alle naturværter i høj (94 pct.) eller i nogen grad (6 pct.) gerne udføre et lignende naturarrangement.

Deltagerne vil også i høj grad anbefale andre med tilsvarende baggrund at deltage i et lignende naturarrangement.

Hvor stor er sandsynligheden for, at du vil anbefale en tilsvarende tur til andre med samme baggrund som dig?

På en skala fra 1-10 giver næsten hver fjerde (72 pct.) af deltagerne topkarakteren 10, der betyder, at man helt sikkert vil anbefale turen. Næsten alle (99 pct.) giver karakteren 5 eller

derover. Det fremgik også af interviewene, at flere af deltagerne enten havde spurgt andre, om de ville med, eller andre havde spurgt dem.

Gengangere og udbygning af sociale relationer

Det fremgår ligeledes af interviews med både deltagere og naturværter, at der er en del af deltagerne, der er gengangere, og altså deltager i flere af arrangementerne. Deltagerne, der har været med på flere ture, fortæller, at de lærer hinanden bedre og bedre at kende, og at de oplever, at de herved får et endnu større socialt udbytte.

"Det er den tredje tur, jeg er med på. Der er en del gengangere. Det gør det endnu bedre for hver gang. Man står ikke der med en hel masse mennesker og alle er sådan 'lidt' over for hinanden, nu er vi alle sammen: hej igen, og hvordan går det så."

Deltager i naturarrangement

Der er også ønsker om flere arrangementer, der kan danne ramme om gode relationer.

"Mange flere tilbud forår og sommer, så kan det blive en god relation. Få tættere venskaber."

Deltager i naturarrangement

Opmærksomhedspunkter ved naturarrangementerne

Flere deltagere giver udtryk for, at transport til stedet er en væsentlig faktor. Der er desuden nogle, der ikke har mulighed for at transportere sig selv, eller ikke kan køre så langt.

"Karen og hendes mand spurgte, om jeg ville med. Jeg vidste det godt [at der var et naturarrangement], men havde ikke gået ind i det, fordi jeg ikke kunne køre derhen."

Deltager i naturarrangement

Der rejses også spørgsmål ved, hvordan man kan nå nogle af dem, der ikke selv kan tage hen til arrangementerne. Nogle, som en naturvært påpeger, kan være dem, der har det største behov.

"Det er svært at nå ud til de mennesker, som trænger allermest. Måske er deres problem, at de ikke kan komme hen til startstederne."

Naturvært

Deltageren i ovenstående eksempel var meget glad for at få kørelejlighed til arrangementet med sine venner og dermed mulighed for at deltage. For at andre i samme situation også kan få den mulighed, foreslår deltageren at arrangere samkørsel til arrangementerne, eller placere ture nær offentlig transport.

Deltagere giver udtryk for meget forskellige radius for, hvor langt de kan eller ønsker at køre for at deltage. Fra 30 min. til 100 km.

Tid og turens varighed

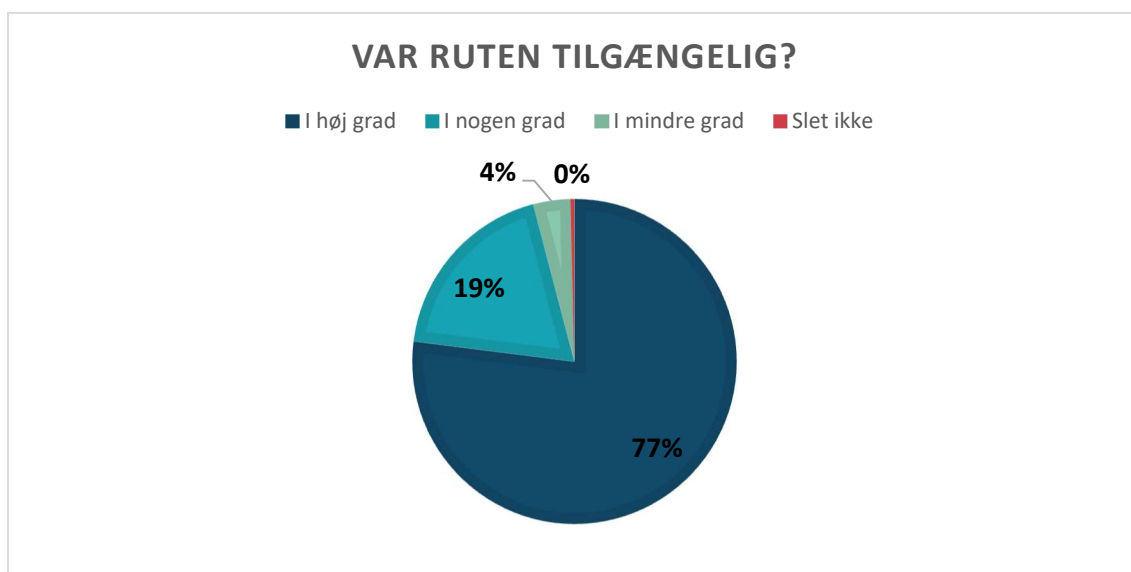
De enkelte ture har været tilpasset forholdene og deltagergruppen og den del af naturarrangementet, der er foregået ude på ruten, har derfor ikke nødvendigvis haft helt den samme varighed. En naturvært fortæller, at der var afsat en time til den aktive del af turen, hvilket viste sig at være i underkanten.

En deltager fortæller ligeledes, at de ikke nåede den planlagte tur, og derfor gik en alternativ kortere rute. Deltageren påpeger i den forbindelse, at det er vigtigt, at arrangementet starter til tiden, og at der er indlagt tilstrækkelig luft i tidsplanen til, at en fuld rute kan gennemføres. Han foreslår, at man evt. kan bede deltagerne møde ½ time før naturvejledere, så uddeling af vandflasker mv. og andre praktiske ting er klaret, når naturvejlederen møder op. Der er blandt deltagerne forskellige holdninger til, hvornår der er det bedste tidspunkt for afholdelse af arrangementerne.

8. Tilgængelighed

"Det er en fordel, at der ikke er alle de forhindringer, som der kan være ved at gå ud i en skov. Derfor er det fantastisk, for de har jo lavet de her ruter til os - så er det bare så dejligt nemt."
Deltager i naturarrangement

Generelt er der både en forventning om og en oplevelse af, at ruterne er tilgængelige på turene. Omkring 3 ud af 4 (77 pct.) vurderer, at ruten på naturarrangementet i høj grad var tilgængelig, ca. hver femte (19 pct.), at ruten i nogen grad var tilgængelig, og 4 pct. at ruten i mindre grad eller slet ikke var tilgængelig.

Opmærksomhedspunkter ang. tilpasning til deltagergruppen

Som det fremgår ovenfor i beskrivelsen af deltagerne på naturarrangementerne, er gruppen meget blandet ift. behovet for hjælpemidler til at bevæge sig rundt. Den blandede gruppe kan være en udfordring ved tilrettelæggelse og gennemførsel af en rute, der bedst muligt rammer deltageres formåen.

"Vi er mange forskellige typer, der deltager. Vi har forskellige udfordringer. Nogle kan gå længere end andre. Det var den største udfordring. Nogle ville gerne sidde ned oftere end andre. Vi sørgede for at holde nogle pauser, hvor der var nogle bænke, man kunne sidde på, mens naturvejlederen fortalte om naturen, så gik vi videre til næste bænk og tog et nyt afsnit. Det fungerede godt."

Naturvært

Interviewene afspejler, at der blandt deltagerne er forskel på, hvor udfordrende ruter, de kan klare. Der er dog generelt en udbredt forståelse for, at det er svært at ramme alle, og at det er fint med tilgængelighed i fokus, så flest mulige kan deltage.

"Jeg kunne godt tænke mig, at ruten var lidt mere udfordrende - komme ind i noget mere natur. Men den var fin, fine stier at køre på. Det er svært, når der mange forskellige behov."

Deltager i naturarrangement

Differentieret ture og virtuel deltagelse

På en af turene blev deltagergruppen opdelt på et tidspunkt, hvor naturvejlederen blev på den planlagte rute med en del af deltagergruppen, og en anden del tog en mere udfordrende rute.

"Vi blev splittet i to grupper med naturvejlederen, der blev på asfalten med dem, der ikke magtede, det vi andre gjorde, og det var jo rimeligt nok – det var det, det var tilrettelagt efter. Der var nogle, som tydeligt var udfordret rigeligt med det. Rigtig fint at man tilrettelægger det, så alle kan deltage."

Deltager i naturarrangement

Denne opdeling skete spontant, men der er også forslag om at tilrettelægge ruten med mulighed for at dem, som kan gå/køre længere kan tilgodeses.

Nogle af arrangørerne har arbejdet med at give mulighed for at nogle af de deltagere, der ikke kan gå/køre så langt, også kan være med på ruten og i det sociale. Ved hjælp af en IPad kan deltagere, der ikke fysisk kan være med ude på ruten, være med virtuelt, og samtidig sidde sammen ved samlingsstedet og være med til den sociale del af arrangementet der.

"Vi har gradueret vores ture nu, hvor nogle kan gå længere, og nogle kan ikke gå så langt. Vi sætter en IPad det sted, hvor vi starter - det er gerne indendørs, eller hvor der er læ. Så er der

nogle, som gerne vil være med, men som ikke kan gå, så sidder de og følger med på iPad på turen. Efterhånden som folk ikke kan klare at gå længere, så går de tilbage, og så får de alligevel fællesskabet omkring turen og ude, hvor vi er. Vi har fået nogle med, som ellers ikke ville have taget med ud. Og jeg ved ikke hvor meget, der bliver set på IPaden især til sidst, for så kommer folk jo tilbage og fortæller, og så får man en masse socialt ind i det også.”

Naturvært

Opmærksomhedspunkter ang. adgangsforhold og områder

Tilgængeligheden er vigtig både på selve ruten, men i høj grad også ved p-plads, adgangs- og toiletforhold og samlingssteder. I de tilfælde, hvor der er utilgængelige områder, der kan det have stor betydning, både ift. at komme rundt, men også i forhold til mulighed for det sociale samvær og fysisk velbefindende.

”Det, der er problematisk, og som også vil holde mig fra at deltage igen, det er, at der var ral omkring spisehuset, og det er stort ral... Mulighederne for at få noget socialt ud af det var ret begrænset, fordi jeg sad så låst, som jeg gjorde, og det øgede mine smerter, så jeg var ikke med den sidste time.”

Deltager i naturarrangement

”Det er sådan et langbord. Folk placerer sig uden hensyn til kørestole. Det var ikke optimalt med langbordet.”

Deltager i naturarrangement

Der fortælles også om en p-plads, der er ufremkommelig og hældning på p-plads, der er lavet for, at vand kan løbe af, men er så stor, at man ikke kan køre en scooter op på bilens klap.

Herudover nævner nogle mulighed for at sidde undervejs på ruten, når naturvejlederen stopper for at fortælle, som væsentligt for tilgængeligheden på turen.

9. Naturværter

Tilbagemeldingerne fra deltagerne er, at det er vigtigt, at der er en naturvært. De lægger vægt på, at naturværten:

- Står for en god modtagelse (allerede ved p-pladsen) og sikrer, at alle finder frem til startstedet
- Serverer kaffe, der fungerer som et socialt samlingssted
- Kan fortælle, hvad der skal ske.

Naturværterne lægger vægt på, at de både understøtter, at der er et godt socialt samvær, at deltagerne får kendskab til tilgængelige stier, får en god naturoplevelse og at de praktiske rammer er i orden.

God oplevelse at være naturvært

Naturværterne fortæller, at de motiveres af formålet med naturarrangementerne og ønsker at være med til at inspirere andre til at kunne komme ud i naturen både på turene og gennem videoguiderne.

"Jeg holder selv meget af at komme ud i naturen. Jeg synes, det er helse for sjælen. Jeg tror, at hvis man kunne få flere ud og ikke sidde derhjemme, så kunne det være helsebringende for rigtig mange... Det kunne jeg godt tænke mig, at mange flere kunne få øjnene op for."

Naturvært

"Det er så positivt. Det er derfor man bliver ved. Man ser nogle, der kommer, som ikke har været med. Ser at de får noget ud af det."

Naturvært

Herudover fortæller naturværterne også, at turene er en god mulighed for at være i dialog med bl.a. medlemmer af foreningen. Naturværterne angiver næsten alle, at det i høj grad (88 pct.) eller i nogen grad (6 pct.) har givet positive oplevelser at være naturvært. De fortæller bl.a.:

"At stå for sådan et projekt, det var nyt. Jeg var opstemt efterfølgende, fordi alle de mundtlige tilkendegivelser var kun positive. Så det gav lidt af et kick, og 'det kan man måske godt gøre en anden gang'."

Naturvært

"Man får en masse menneskelige og personlige ting med og virkelig kommer ud og oplever nogle ting, man ellers ikke ville. Man får meget af livet."

Naturvært

Naturværternes deltagelse i projektet har også levet op til forventningerne. 88 pct. af naturværter angiver, at det i høj grad har levet op til forventningerne, og 12 pct. angiver, at det har det i nogen grad. Alle naturværter ønsker også i høj grad (94 pct.) eller i nogen grad (6 pct.) at udføre et lignende naturarrangement en anden gang.

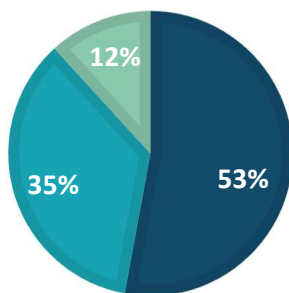
Naturværter understøtter det sociale samvær

Naturværterne har haft som rolle bl.a. at understøtte det sociale samvær, og alle naturværterne har i høj eller i nogen grad understøttet det sociale på turene. Langt størstedelen af naturværterne oplevede også, at der var et behov for dette enten i høj grad (53 pct.) eller i nogen grad (35 pct.).

OPLEVER DU ET BEHOV FOR AT UNDERSTØTTE SOCIALT SAMVÆR PÅ TURENE?

■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I mindre grad ■ Slet ikke

Naturværterne understøtter det sociale både gennem de aktiviteter, de arrangerer på turen med fx fælles samling og kaffe og kage, men også ved at være opmærksomme på at tale med deltagerne.

"Som leder af turen skal du have rum for at lytte og være nærværende. Jeg tror, at det er vigtigt at byde ordentlig velkommen, så alle føler sig godt tilpas, have tid til at snakke og være deltagende, arrangerer det "rullende kaffebord, og slutte ordentligt af."

Naturvært

Naturværterne fortæller, at de har blik for deltagere, som ikke på forhånd kender andre til arrangementet og taler med dem. Det fremgår også, at deltagerne er sociale og hjælpsomme overfor hinanden. En naturvært fortæller, at nogle af deltagere har opmærksomhed på, hvis nogle står uden for, og at 'brug' af disse mere etablerede deltagere også kan være en god måde at få nye deltagere med i det sociale på.

"De [deltagere, der har været med flere gange] er meget flinke, hvis de observerer nogle, der står uden for. Går hen stille og roligt hen og snakker med dem... Ved nogle som er meget udenfor, kan vi lige viske til nogen, prøv lige om der er et eller andet, vi ikke har været OBS på der, og de kan gøre det på en måde, så de ikke føler, de skal tvinges ind i noget."

Naturvært

Naturværter oplever, at de har fået tilstrækkelig hjælp

De lokale naturværter stod for at planlægge og gennemføre arrangementerne og kunne trække på hjælp fra centralt hold i UlykkesPatientForeningen. Naturværterne deltog desuden i et kursus.

Alle naturværter svarer, at de i høj grad (72 pct.) eller i nogen grad (28 pct.) har fået tilstrækkelig hjælp til planlægning af ruten og afholdelsen. Ligeledes siger 71 pct., at de i høj grad har fået tilstrækkelig hjælp til rekruttering af deltagere, og 24 pct., at det har de i nogen grad. 6 pct. angiver, at de slet ikke har fået tilstrækkelig hjælp til rekruttering. Flere nævner, at projektlederskifte undervejs i projektet har været en udfordring, men at de har oplevet god hjælp for foreningen, og at det alligevel er gået godt.

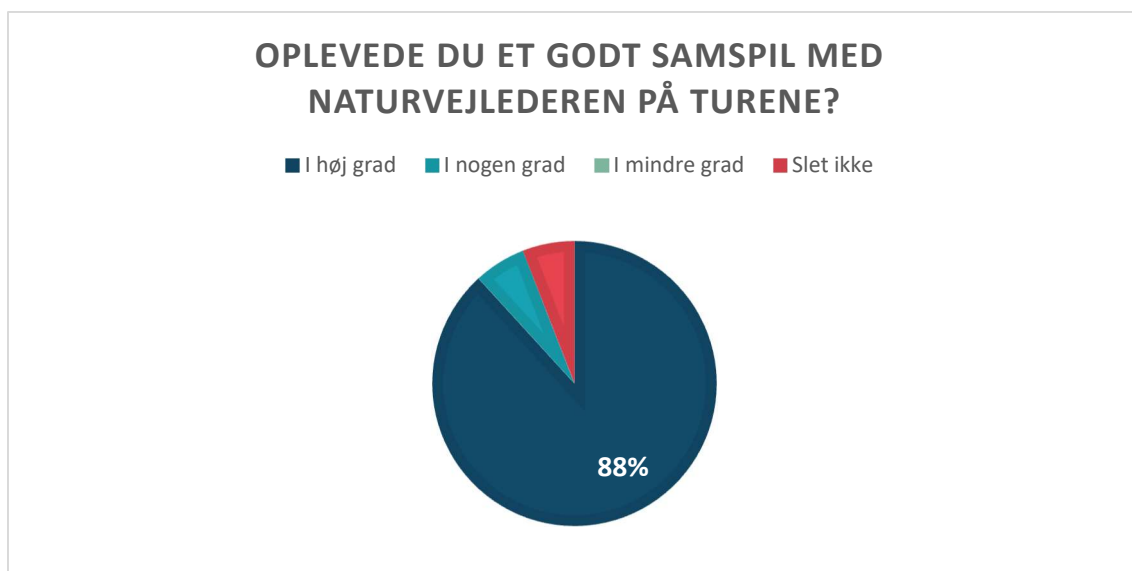
Det er ca. halvdelen af naturværterne, der svarer, at de har været på kursus som naturvært, og af disse angiver 80 pct., at de i nogen grad har fået nogle redskaber, de kunne bruge som naturvært, og 20 pct. at det har de i høj grad. Naturværterne fremhæver bl.a. gode oplæg, at det er godt at få diskuteret problemstillinger, og de fik meget ud af at være sammen med andre naturværter. En naturvært foreslår at oprette et netværk, hvor man kan samles over Teams.

“Det var rart at sidde i den gruppe med andre, der formidlede, som man kunne give ideer, og man kunne støtte hinanden. Det var rigtig godt at have det med.”

Naturvært

Samarbejde mellem naturværter og naturvejleder

Både naturværterne, der også står for at arrangere turene, og de interviewede naturvejlederne fortæller om et godt samspil både før og under arrangementerne. Langt de fleste naturværter vurderede således, at samarbejdet i høj grad (88 pct.) eller i nogen grad (6 pct.) var godt. 6 pct. vurderede, at det var det slet ikke.

Det gode samarbejde afspejler sig også i interviewene, hvor både naturværter og naturvejledere beretter om et tæt, tillidsfuldt og velfungerende samarbejde både før og under naturarrangementet. Arbejdsfordeling af opgaver opleves desuden klar og meningsfuld.

"Meget fin arbejdsfordeling, hvor jeg kendte lokaliteten så godt, så jeg kan lave en beskrivelse af ruten, og så har [naturværten] stået for at få budskabet ud til deltagerne... Der har været meget fin snak fx om, hvor er der adgang til toilet. Der har jeg kontakt til et lokalt aktivitetscenter i nærheden, hvor man kunne låne et handicaptollet."

Naturvejleder

"Jeg tog kontakt til kommunens naturvejleder, og vi aftalte, hvordan vi gjorde det. Naturvejlederen og jeg var også sammen derude en måned inden og så terrænet an. Den forberedelse var god."

Naturvært

10. Naturvejledere

Naturvejledning giver ekstra udbytte og er meget værdsat

Der har været en naturvejleder på alle arrangementerne, og alle de interviewede deltagere har i høj grad værdsat at få denne guidning.

"Jeg er meget glad for, at der er naturvejleder med. Det bliver lidt mere seriøst, og det kan jeg godt lide. Man får øjnene op for mange flere ting, end man selv gør. Jeg synes, det er meget, meget godt med en naturvejleder."

Deltager i naturarrangement

Flere fortæller, at naturvejledning er en mulighed, de ellers ikke har.

"For det der med [andre] rundture rundt omkring - der kan jeg jo ikke følge med, så det gør jeg aldrig mere, og det er jo meget sjovt at få noget viden om det område, man er i. Så det er aldeles fremragende."

"Det, at der var en naturvejleder på, var spændende. Jeg er medlem af Dansk Naturfredningsforening, men det er ikke ret mange af deres ture, der er tilgængelige."

Deltager i naturarrangement

Der er også udbredt enighed om, at naturvejledningen giver en ekstra dimension og udbytte af turen. En deltager fortæller også, hvordan det kan bruges i egne fremtidige ture i området.

"Med guide på får man da godt nok meget mere ud af en sådan tur. Jeg håber, jeg selv kan formidle den viden videre næste gang, jeg er der med vores venner eller familien, for vi skal helt sikkert derhen igen."

Deltager i naturarrangement

For flere af deltagerne var naturvejledningen årsag til, at de deltog, og det de satte mest pris på ved arrangementet.

"De to biologer [naturvejledere] var det bedste ved det."

Deltager i naturarrangement

Tilpasning af naturvejledningen til gruppen

"Det var en fremragende guide. Han gik i tilpas tempo og indrettede turen til gruppens formåen."

Deltager i naturarrangement

De interviewede naturvejledere fortæller, at de er meget opmærksomme på at tilpasse hastighed, længde, stop undervejs mv. til gruppen, og at dialogen med arrangørerne (naturværten) både før og under turen er central i arbejdet med at tilrettelægge guidningen efter deltagergruppen. En naturvejleder påpeger i den sammenhæng vigtigheden af at spørge ind til deltagernes fysiske formåen og fx brug af hjælpemidler i samarbejdet med naturværten, også selvom det kan være svært at spørge. Ellers kan man både komme til at tage for mange eller for få hensyn, fortæller naturvejlederen.

"Det er naturvejlederens opgave at spørge ind til de her ting... Man er nødt til at få formuleret de her spørgsmål, selvom man synes, det er grænseoverskridende at spørge ind til nogle ting, vi i vores samfund ikke taler så meget om."

Naturvejleder

Det fremgår også, at tilpasningen til gruppen betyder, at turen også tilpasses under arrangementet, og at forberedelsen bidrager til denne fleksibilitet på turen.

"Det er vigtigt for mig, at jeg har indstillet mig på, hvad det er for en gruppe. Når jeg først har indstillet mig på det, så bliver jeg ligesom modellervoks, så former vi det efter det, der kan lade sig gøre på dagen."

Naturvejleder

De mange positive tilbagemeldinger indikerer, at det i vid udstrækning er lykkedes at tilpasse vejledningen. Der er dog også deltagere, der peger på, at de ønskede mulighed for at kunne sidde undervejs, når naturvejlederen stoppede for at fortælle, og information om, hvor naturvejlederen stopper undervejs på turen.

Viden om tilgængelighed

Naturvejlederne har i projektet bidraget med forslag til tilgængelige ruter i kommunen, som kunne være relevante for naturarrangementerne, og har haft et detaljeret kendskab til ruten herunder terræn, faciliteter og naturen. På den måde har de været en ressource ved identificering af tilgængelige ruter.

Omvendt fortæller naturvejlederne også, at deltagelsen i projektet har givet dem større viden og gjort dem mere opmærksom på tilgængelighed for personer med handicap.

"Jeg er blevet mere opmærksom på hældninger og løst sand, fordi jeg ved, det er vigtigt for de forskellige køretøjer, folk kommer med. Det her for eksempel med skjulte handicap... og tænke den målgruppe ind også, det er jeg blevet skarpere på."

Naturvejleder

"Vi plejer gerne at sige, at vi laver noget for handicappede, men den vending prøver jeg at undgå nu. I mine fordomme så puttede jeg alle ned i en gryde og rørte rundt, men de er jo lige så forskellige, som alle andre... Selvom det er noget, man har været klar over, så når man begynder at arbejde med det, så får man skærpet sin opmærksomhed på diversiteten."

Naturvejleder

En naturvejleder fortæller også, at han har fået konkret viden om udfordringer med tilgængeligheden på specifikke steder, som han har viderebragt til relevante personer i kommunen. Herudover har projektaktiviteterne betydet, at samarbejdet mellem naturvejleder og UlykkesPatientForeningen er øget, hvilket kan gøre det endnu lettere at samarbejde også i fremtiden, ligesom det har øget opmærksomheden på kontakt til handicapråd og andre brugerorganisationer. Et samarbejde, som kan give værdifuld viden fra dem, der skal bruge faciliteterne.

"Spørg dem, der ved noget om det - dem, der har erfaring - om det, man har gjort, er godt nok, i stedet for kun at læse i manualen."

Naturvejleder